

Delavec izhaja vsak petek iz datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5.20, za pol leta K 2.60, za četrt leta K 1.30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Pošiljave na uredništvo in upravištvo: Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6, prvo nadstr.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostolpnimi petimi vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri dva kratni po 16 vin., pri šestkratni po 14 vin., pri celoletnih objavah po 12 vin. za vsakokr. — Za razne izjave itd. stane peti vrstica 24 vin. — Reklam. so poštni ne proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

K V. zboru Unije rudarjev.

Ze št. 15. „Glück Auf“ a je omenjala, da je sklicanje unijskega zbora postalo nujno. V zmislu sklepa celotnega načelstva se sklicuje unijski zbor za čas od 18. do 19. maja 1918 na Dunaj. Dnevni red je izredno obsežen, tako da bo treba jako previdno izrabiti odmerjeni čas, da temeljito razmotrimo nujna vprašanja. Ne da bi zapostavljali druge izredno važne točke dnevnega reda, moramo vendar priznati, da je najvažnejša naloga tega zbora, da finančno okrepimo in utrdimo našo centralno organizacijo. Zadnji unijski zbor se je vršil oktobra meseca 1912. Zaradi vojnih razmer ni bilo nikakor mogoče prej ali ob pravem času sklicati unijskega zbora. Zakaj iz velikih in merodajnih revirjev ne bi bilo mogoče voliti delegate na unijski zbor, in tudi udeležba na unijskem zboru je bilo veliko vprašanje.

Med vso dolgo vojno se je pomanjkanje krepke in zmožne centralne organizacije na avstrijskih rudarjih hudo maščevalo. Rudniški kapitalisti avstrijski so tako prav od srca izrabili konjunkturo zase, kar so jim omogočili vojni zakoni in vojne naredbе, katerim so bili rudarji podrejeni.

Leta 1917 se je Unija sicer jako razveseljivo okrepila. Več nego 10.000 novih članov je pristopilo v tem enem letu in še vedno pristopajo po različnih revirjih neprenehoma. Vojna je tudi rudarje prepričala, da je močna centralna organizacija nujno potrebna. Je že res, da je najvažnejše bistvo krepke organizacije nje enotnost in da je večina v poklicu zaposlenih z njo združena. Ne smemo pa pozabljati, da je to le en predpogoj, da je finančna zmožnost in finančna moč centralne organizacije drugi in najglavnejši predpogoj. S tega stališča se pripisuje 4. točki dnevn. reda na V. unijskem zboru „sprememba upravnega regulativa“ pač največji pomen. Sedaj veljavne določbe glede prispevkov in podpornih ustanov Unije so bile sklenjene na III. unijskem zboru oktobra meseca 1909. V veljavi so že nad osem let, kar samo že govori za to, da so potrebne remedure. Prispevki so bili že ob zadnjem sklepanju v primeri z modernimi zmožnimi organizacijami razmeroma jako nizko odmerjeni, podporne dajatve pa razmeroma visoko, in že takrat so izkušeni organizatorji dvomili, da bi mogla Unija s temi majhnimi prispevki zmagovati tudi dajatve. Četrti unijski zbor 1912 podpornih določb ni spreminjal, vendar je določil, da se med prejemanjem podpore, ustavi prejemanje prostih znamk, torej se mora prispevek plačevati. Tudi glede podpor ni mogel unijski zbor spremeniti bistveno ničesar, ker so podpore vedno odvisne od prispevkov.

Vojna s svojo spremembo vrednostnih razmer in z vsemi drugimi pojavi, in o tem ni treba našim članom na dolgo pripovedovati, povzročila velikanski prevrat. Naloga Unije rudarjev avstrijskih so postale na vseh poljih večje. Vpliv mogočnih in dobro organiziranih rudniških kapitalistov je v vojni znatno narasel. Centralizacijski proces kapitala je prav v rudarskih obratih v zadnjem času jako napredoval. Združenje različnih velikanskih podjetij z rudniškimi podjetji, neprestano pokupovanje novih rudniških

kih polj po velikih družbah, popolno spojenje rudniških družb z mednarodnim bančnim kapitalom je med vojno prav posebno zvišalo vpliv in moč rudniških kapitalistov. Če bi rudarji, ki s hrepenenjem pričakujejo da se z nastopom miru njih poslabšane delovne razmere izboljšajo same od sebe to verovali, bi doživeli v miru še večje razočaranje nego so ga v vojni. Slednji rudar mora uvideti, da se bodo dale doseči boljše delovne razmere le s težkim bojem; ta boj, ki ga je zakrivila le vojna, bo hujši kakor je bil kdaj prej. Bojno zmožnost organizacije pa moremo okrepiti s finančno podlago, s primerno visokim prispevkom.

Zvišanje unijskih prispevkov se ne da več odlagati, o tem, tega mnenja smo vsaj, ni treba več prepričavati naše člane. Kakor smo že omenili, enostavna vrednost denarja sploh že popolnoma onemogoča, da bi Unija izhajala z dosedanjimi prispevki. Razprave se bodo torej morale nanašati le na izmero povišanja. Na drugem mestu objavljeni predlogi skupnega načelstva priporočajo, da se zvišajo prispevki v I. razredu od 40 h na 80 h, v II. razredu od 20 h na 50 h in v III. razredu od 10 h na 20 h na teden. Prepričani smo, da bodo nekateri člani mislili prvi hip, da je to zvišanje preveliko. Toda v primeri s prispevki drugih zmožnih strokovnih organizacij pa moremo imenovati predlagano zvišanje le malenkostno. Železničarji so zvišali decembra meseca dosedanja prispevek na 3 K mesečno, dasi ne izplačujejo ne rednih bolniških, brezposelnih in stavkovnih podpor. Kovinarji bodo marca meseca zvišali na zveznem zboru tedenski prispevek na 90 h, a poleg tega plačujejo še pri njih običajne krajevne in okrajne prispevke, tako da znaša njih tedenski prispevek 1 K do 1.20 K. Porcelanski delavci so zvišali svoje prispevke na 90 h, stavbeni delavci na 90 h in plačujejo še krajevni prispevek, pečarji na 90 h in plačujejo še krajevni prispevek, pečarji na 90 h, torej same organizacije ki jih moremo primerjati rudarski.

V predlogih unijskega načelstva navedena

razdelitev prispevkov

bo pravzaprav prepričala naše člane o tem, da z manjšim zvišanjem prispevka, kakor je predlagan sploh ne gre. Krajevne skupine ki so doslej prejemale od prispevkov zase po 10 h, bodo dobivale v bodoče po 15 h, in potrebovale jih bodo. Strokovnih listov že davno ni več mogoče dobavljati po 7 h, in tiskovine še niso dosegle najvišjih cen, zakaj še vedno naraščajo cene tiskovinam in papirju vsak mesec. Kakor naši člani pač vedo, so se zvišali prispevki strokovni komisiji od 1 h na 2 h, k temu pride tudi solidarnostni prispevek po 1 h. Vse to mora odračunati organizacija. Blagajniki skupin, ki so doslej prejemale od vsakega prispevka I. in II. razreda 1 h in podblagajniki 2 h, bodo po predlogu v bodoče prejemale blagajniki po 2 h, podblagajniki po 4 h od prispevka v I. in II. razredu. Tudi tukaj se bo le težko dalo kaj prihraniti. Rezervni sklad, pravi bojni sklad organizacije, ki je prejemal doslej od prispevkov I. raz. po 6 h bo prejemal po predlogu od slej po 20 h. Člani II. razreda, ki so doslej sicer neopravičeno prejemale stavkovno podporo, pa niso nič plačevali v rezervni sklad.

Zvišanje prispevka v rezervni sklad se ne da odlagati, če le nekoliko upoštevamo težke boje, ki čakajo rudarje. Ostanek prispevka v I. razredu v višini 36 h ostane unijski blagajni, ki je doslej prejemale od prispevkov I. razreda po 18 h. Višina prispevka unijski blagajni je potrebna zato, da izpolni dve nalogi: 1. uredi ravnotežje v unijski blagajni zaradi večjih izdatkov in 2. za zvišanje različnih

podpor članom,

ki pravtako kakor prispevki ne odgovarjajo več času.

Bolniška podpora Unije, glede katere je prihajalo na dosedanjih unijskih zborih največ spreminjivalnih predlogov, naj ostane po predlogu unijskega načelstva v bistvu neizpremenjena in naj se zviša samo dnevna podpora od 35 h na 40 h na dan. Z razdelitvijo na mezdne razrede na eni strani in s tem povišano bolniščino, kakor tudi s pravico do plače prvi teden boleznin na drugi strani je interes za bolniščino od organizacije manjši. Kakor pa je videti povišanje bolniške podpore od 35 na 40 h, malenkostno, znaša vendar to zvišanje, če ga primerjamo izdatkom leta 1917 v ta namen, 4000 K. Prav bistveno spremembo pa predlaga načelstvo že pri **brezposelni podpori**, ki utegne imeti v mirnem času mnogo večji pomen za rudarje, kakor je to bilo med vojno. Tudi tukaj predlaga skupno načelstvo dosedanje stopnjevanje po 1., 3. in 5. letih članstva. Tukajšnje zvišanje brezposelne podpore, znaša v 1. stopnji 40 h, v 2. stopnji 50 h in v 3. stopnji 65 h. Za člane druge stopnje, ki doslej niso prejemale brezposelne podpore, se predlaga sedaj dnevna podpora 1 K 60 h. Posebno znatno zvišanje predlaga načelstvo za posmrtno podporo. Tudi tukaj se obdrže dosedanje štiri stopnje po 1., 3., 5. in 10. letih članstva. Zvišanje **posmrtno podpore** znaša v 1. stopnji 30 K, v 2. stopnji 40 K, v 3. stopnji 50 K v 4. stopnji 65 K, ob smrti žene se zviša posmrtnina po predlogu za 20 K.

Predlogi načelstva vsebujejo tudi spremembo dosedanje **stavkovne podpore**. Predlog upošteva samske in oženjene člane enako, dočim so dobivali dosedaj oženjeni člani 1 K 80 h stavkovne podpore, samski pa 1 K 40 h na dan. Sedaj predlaga unijsko načelstvo stavkovno podporo za vse člane po 3 K na dan in razentega dobe oženjen za vsakega otroka pod 14. leti 1 K na teden, doslej 30 h. Za člane 2. razreda se predlaga 2 K stavkovne podpore na dan.

Po računih in prepričanju skupnega načelstva bo predlagana ureditev plačevanja prispevkov in podpornih dajatev spričo bodočim težkim nalogam rudarske organizacije v dvojni smeri pravična: poveča značaj bojne organizacije, krepki nje bojno moč z zadostnim dotiranjem rezervnega sklada in drugič daje Uniji tisto finančno podlago, ki omogoča popoln razvoj in delazmožnost, nudi članom znatno zvišane posamezne podporne postavke, zagotavlja obstoj strokovnega časopisja in prinaša končno tudi krajevnim skupinam zvišek njih krajevne kvote.

S tem seveda še niso naštetni vsi vzroki za absolutno potrebo zvišanja prispevka. S podražanjem vseh nabavnih stroškov, pose-

bno zvišanje poštnine, podraženje papirja, tiskovin in kartona naraščajo neprestano stroški Unije, plače nastavljenecv so se morale spričo velike draginje, dasi v nezadostni izmeri, tudi zvišati, kratko, za vse so večji izdatki, čemur se more pomoči le, če so tudi prejemki večji. Pravovarstveni stroški so med vojno prav znatno narasli, po vojni pa ne bodo manjši. Vedne spremembe v zavarovanju rudarjev, njih podreditev vojaštvu, § 1154 b obč. drž. zak. in še druge novotarije so zahtevale često pravovarstvo, ki se mora izvesti in se je tudi izvedlo.

Iz tega stališča prosimo vse naše člane na revirnih konferencah, na shodih krajevnih skupin in plačevalnic ali v javni diskuziji v strokovnih listih, da razmotrivajo predloge skupnega načelstva in jih smatrajo kot podlago za razprave na prihodnjem unijskem zboru. Unijsko načelstvo je popolnoma prepričano, da bodo vsi člani Unije v soglasju z načelstvom vse storili, da postane naša centralna organizacija, Unija rudarjev avstrijskih, sposobna za boje in ostala krepka. S tem da skupno načelstvo Unije navede spremembe, predlaga članom in jih zastopa, izpolnjuje le svojo prevzeto dolžnost.

Nikakor pa ne namerava načelstvo omejevati pravico skupinam in revirjem, da stavijo svoje predloge, prosimo pa s druge člane, da imajo, če stavijo predloge, dve stvari pred očmi:

1. Če se predlaga višje podpore datave nego so v navedenih predlogih, je neobhodno potrebno, da se predlagajo tudi višji prispevki nego jih je predlagalo načelstvo.

2. Če se zahtevajo nižji prispevki nego jih predlaga načelstvo, je naravno, da se predlaga tudi znižanje podpornih dajatev, ki jih priporoča načelstvo.

Predlogi k petemu unijskemu zboru Unije rudarjev avstrijskih.

K točki IV. dnevnega reda: predlogi skupnega načelstva, sklenjeni na seji dne 30. in 31. januarja 1918.

Sprememba upravnega regulativa;

a) zvišanje prispevkov.

Tedenski prispevek za člane

I. razreda . . .	60 vin.	doslej 40 h
II. "	50 "	20 "
III. "	20 "	10 "

b) razdelitev prispevka:

Od vsakega tedenskega prispevka I. in II. razreda dobi:

Krajevna skupina . . .	15 vin. doslej 10 vin.
strokovna komisija . . .	3 " " 2 "
blagajnik skupine . . .	2 " " 1 "
podblagajnik " . . .	4 " " 2 "
rezer. sklad čl. I. raz. . .	20 " " 6 "
" " " II. " . . .	10 " " — "
unijska blagajna . . .	36 " " 18 "

c) spremembe podpor:

1. Bolniška podpora.

Člani I. razr. dobe po 52 plačanih prispevkih, če obole, od 8. dneva bolezni največ 70 dni v letu bolniško podporo po 40 h na (35) dan. Najvišja podpora v letu K 28 —.

2. Sprememba brezposelne podpore.

Člani I. razreda: kron Največ v letu

	na dan	na teden	
po 52 plač. prispevkih	2—	12—	92—
" 156 "	2.30	13.20	105.00
" 280 "	2.50	15—	120—
Člani II. razreda	1.00	9.00	70.00

3. Sprememba smrtne podpore:

1. stop. po 52 plač. prisp. 80— doslej 50 K
" " 156 " " 100— " 60 "

3. " " 260 " " 120— " 70 "
4. " " 520 " " 150— " 85 "

Ob smrti soproge eventualno po določbah regulativa ob smrti matere . . . 50— " 30 "

4. Spremembe stavkovne podpore:

Člani I. razreda v zmyslu regulativa

na dan K 3—

Za otroke do 14. leta na teden . . . K 1—

Člani II. razreda na dan K 2—

Zvišanje prispevkov se izvede v zmyslu predloga skupnega načelstva z dnem 1. julija 1918, istotako veljajo od tega dne zvišane podpore, izvzemši posmrtnino. Zvišana posmrtnina se začne plačevati po plačilu 26. zvišanih tedenskih prispevkov in do tega časa se naj izplačuje v dosedanji izmeri.

Domači p ogled.

Kriza Seidlerjeve vlade in računski provizorij. Sklep poljskega kluba, da zaradi odstopa holmskega okraja ukrajinski republikli zavzame odločno opozicijsko stališče v parlamentu in v delegaciji, je prekrizal vse račune glede sestave večine za proračunski provizorij. Ministrski predsednik dr. Seidler se konferiral z načelnikom zveze nemško nacionalnih strank dr. Waldnerjem. Kakor se sliši, zahtevajo Čehi glede trutnovskega vprašanja vladno izjavo ter pričakujejo sklep vlade, naj se sporno vprašanje odstopi ustavnemu odseku, ki naj se peča s češko-nemškim vprašanjem sploh. Če se tej zahtevi ne ugodijo, groze Čehi s skrajnimi konsekvencami. Seidler baje ne namerava ugoditi češki zahtevi in stoji na stališču, da je provizorij državna potreba, katera se mora dovoliti, ker bi sicer vlada bila primorana k drugim korakom. V sled miru z Ukrajino računa vlada na glasove ukrajinskih državnih poslancev. Za provizorij bi torej glasovali Nemci in krščanski socialci (170 glasov), Ukrajinci (27 glasov), divjaki, Rumuni in Italijani (13 glasov), torej skupaj 210 glasov; proti provizoriju Čehi (94 glasov), Poljaki (71), Jugoslovani (31), večji del Italijanov (12), torej skupno 214 glasov. Odločili bi torej nemški socialni demokrati, ki imajo 41 glasov. Usoda vlade in parlamenta je torej v rokah socialnih demokratov.

Društvo tiskarskih pomočnikov na Kranjskem ima letos petdesetletnico svojega obstoja. Zaradi vojnih razmer društvo ne proslavi sedaj tega izrednega jubileja. Mi izražamo članom društva ob tej priliki najtoplejše čestitke in želje, da bi organizacija tudi vbodoče delovala enako uspešno za svoje člane kakor je doslej. V vojsko je bilo vpoklicanih polagoma skoro dve tretjini članov ter je društvo zlasti prvo leto vojne silno trpelo zaradi brezposelnosti med člani.

Občni zbor podružnice kovinarjev na Jesenicah se bo vršil v nedeljo dne 24. točno ob 9. dopoldne v prostorih pri Jelenu na Savi. Dnevni red; 1. poročila, 2. volitev novega odbora in zaupnikov, 3. raznoterosti. Naša podružnica se je razvila v mogočno organizacijo, ki nam je ponos in jamstvo, da ohranimo to, kar imamo in si priborimo še nove uspehe. Tovariši in tovarišice, naša moč je v naši združitvi! Vsi se udeležimo tudi občnega zbora! Odbor.

Občni zbor podružnice kemičnih delavcev na Dovjem, se vrši v nedeljo dne 24. feb. t. l. ob 4. popoldne. Dnevni red: Poročilo blagajničarjev; volitev odbora in nadzorstvo; razno Polna udeležba vseh članov dolžnost.

Člane konzumnega društva v Črni vlnudno vabimo, da naj vsak prinese med 15. in 28. februarjem svoje dividendne marke lepo urejene in s knjižico vred v konzumno društvo.

Oderuštvo s kruhom. Iz Solnograda se poroča: Mozes Schreyer iz Karankova je nekemu beguncu v Gröbmingu prodal deset

hlebčkov kruha za 52 kron. Bil je obsojen na mesec dni zapora in 200 kron globe. Pri obravnavi se je dognalo, da se je mnogo kruha prodalo v begunsko taborišče za oderuško ceno po 10 kron za hlebček; ni pa se moglo dognati, kedo ima v Solnogradu toliko kruha za prodajo na razpolago.

Poletni čas 1918 Tudi letos se upelje zopet poletni čas, kakor je bil določen lani in predlanskem. V Nemčiji so že sklenjeni tozadevni ukrepi.

Oporoka nadškofa drja. Kohna. V minulem tednu je razpravljalo upravno sodišče pod predsedstvom prvega predsednika drja. v. Schwartzenua o veljavnosti testamentarično ustanovljene vseučiliške ustanove bivšega olomuškega nadškofa drja. Kohna, ki je umrl dne 3. decembra 1915 na svojem posestvu Ehrenhausenu na Štajerskem, ter je potom oporoke volil svoje posestvo in okolo poldrug milijon kron gotovine za ustanovitev češkega vseučilišča v Olomucu. Z upravljanjem ustanove je bil pooblaščen metropolitanski kapitelj v Olomucu. Moravsko namestništvo in naučno ministrstvo nista sprejela te ustanove, ministrstvo se je sklicevalo na to, da je ustanova neizvedljiva, ker bi na eni strani imetje niti v sto letih ne zdostovalo za ustanovitev vseučilišča in ker je izvršitev odvisna od volje tretjih faktorjev, zakaj, treba je za ustanovitev vseučilišča v Olomucu državnega zakona, ki ga ni, in je pravno nemogoče sprejeti ustanovo. Nasprotno pa je napravil Kohnov nečak, župnik Vavruša, na upravno sodišče pritožbo kot izvršitelj oporoke. V obravnavi je navajal dr. Ambrož kot zastopnik župnika Varuše, da oporoča odgovarja vsem zakonitim zahtevam, dočim se je zastopnik ministrstva grof Hartig skliceval na to, da sme ustanovna oblast prosto sprejeti ali pa odkloniti volilo, torej, da ne spada pred upravno sodišče. Za odklonitev so bili le stvarni pomisleki merodajni. V soboto pa je upravno sodišče razglasilo svojo razsodbo, češ, da smejo ustanovne oblasti sprejemati ali odklanjati volila in s tem zavrniti pritožbo.

Goreč železniški vlak Kakor Lvovski listi poročajo, je nastal v poštne vlaku, ki vozi iz Stanislava v Lvov, v soboto ponoči požar v trenutku, ko je vozil vlak po železniškem mostu čez Dnjester. Vlak so takoj ustavili. Nastala je grozna panika. Več potnikov, ki so poskakali iz vagonov, je padlo v Dnjester ter utonilo. V kupeju, kjer je nastal požar, so našli sedem ožganih mrtvecev. Enajst oseb je vsled opeklin nevarno ranjenih.

Uniforme iz papirja. Iz Budimpešte poročajo: Železničarji in poštni uslužbenci dobe od erarja papirnate uniforme za ceno 36 do 40 kron. Uniforma iz papirja se da šestkrat oprati.

Nove cene! Naznanjamo tu nove, sedaj veljavne cene, za nekaj zelo priljubljenih »Elsa« izdelkov, kateri se morejo še dobiti pri E. V. Feller-ju, lekarnar v Stubici Elzatrž štev. 334. (Hrvatsko), dokler je še zaloga in dokler se morejo preparati še izdelovati in sicer stane: Fellerjev bololajšajoci fluid z znamko »Elsafluid«, 6 dvojnati ali 2 špecijalni steklenici K 14 32 franko, 12 dvojnati ali 4 špecijalne steklenice K 27 32 franko, nadalje Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglice z znamko »Elsakroglice«, 1 zavitek K 7 37 franko ali 2 zavitka K 13 47 franko. Elsa pomada za obraz in varstvo kože (močnejše vrste) K 4 50, tanochina pomada za povspešenje rast las (močnejše vrste) K 4 50, usipalni prašek kot dodatek K 1—, Fellerjevo lilijno milo in še drugi Elsa izdelki se radi prilože in računajo po sedanji ceni, dokler je še zaloga. Cene, katere so navedene v raznih tiskovinah še od preje, sedaj niso več veljavne.

Naročajte in širite

„NAPREJ!“

Svetovni pregled.

Svetovna vojna se ni na videz premaknila niti za ped dalje. Boji se vrše na italijanskem bojišču, zlasti v tirolskih delih „Sette Comuni“, na francoskem in belgijskem bojišču, kjer delajo obnem velikanske priprave za spomladansko ofenzivo. Nekaj bojev imajo tudi v Macedoniji. Na ruski bojni črti je mir in Mackensen se pogaja z rumunskimi vojskovodjami glede premirja in trdi se celo, da hočejo Rumunija. Kako je pravzaprav z ruskim mirom pa še sedaj ne vemo. Vsekakor je stvar precej zagodetna, zakaj nobenih domačih poročil nam diplomati ne dajo, zunanja pa menda zabranjuje cenzura tako da ne vemo prav nič gotovega razen to, da se ruska vlada ni mogla več pogajati na izražanih načelih in je zaradi tega kratkomalo opustila mirovna pogajanja. Mir z Ukrajino je zbudil tudi med Poljaki razburjenje. Osrednje vlade menda čakajo na daljni razvoj te zapletke.

Mir z Ukrajino in konec vojne z Rusijo. Osrednje države so sklenile poseben mir z Ukrajino, to je z vlado, ki je nasprotna peterburški vladi. Peterburška vlada se vendar ne bo dosti umešavala v notranje ukrajinske razmere. Spričo tega dogodka in ker po centralnih državah blatijo boljševiško vlado ter se ni bilo mogoče zediniti z osrednjimi državami glede miru zlasti z Nemčijo po obče znanih načelih, je Trocki izjavil v imenu ruske vlade, da proglašajo konec vojnega stanja, takoj demobilizira svojo vojsko in se bo ruska vlada pogajala o diplomatskih in gospodarskih odnošajih med Rusijo in centralnimi državami v Petrogradu s posebnimi komisijami centralnih držav. K tej izjavi Trockega centralne države niso podale še nobene enake izjave, kar očitvidno pomeni, da si hočejo ohraniti svobodne roke napram daljnemu dogodkom in tudi napram že danim izjavam glede na mirovne pogoje z Rusijo. Ruska proletarska vlada, ki jo tako silno obrekujejo meščanski in kapitalistični listi, ki Trockemu in Ljenu ne morejo prav nič očitati, razen da sta že ogromno pretrpela zaradi meščansko kapitalistiškega barbarizma, je prva rešila ruski narod iz krempljev imperialistične moritve. Ponudba miru brez aneksij in samoodločevanjem narodov ter proglašenje konca vojne, to sta dva velika zgodovinska čina ruskih boljševikov, ruskih revolucionarjev, ki naj služita vesoljnemu proletarskemu svetu za vzor in ki sta namah zamašila obrekovalna usta vsem podkupljenim meščanskim in imperialističnim obrekovalcem. Zgodovina bo sodila imperialiste in ruske revolucionarce, vox populi (ljudski glas) mora izreči svojo sodbo nad krvoželjnim imperializmom in nad apostoli miru in nobenega dvoma ni, kako bo izpadla ta sodba in obsodba.

Wilson je odgovoril na Czerninove in Hertlingove izjave. Predsednik Zedinjenih držav je imel v kongresu daljši govor, v katerem je zavzel stališče napram izjavama grofa Czernina, in Hertlinga. Simpatično je pozdravil govor grofa Czernina, a obsojal govor grofa Hertlinga, češ da zveni še vedno kot pretnja. Grof Czernin se je orientiral v razpoloženju svetovnega naziranja Hertling je pa še vedno orodje militarizma in vojnih hujskačev. Dokler se Hertlingovi nazori ne spremenijo, ni mogoče govoriti o miru. Nemčija hoče vladati, to so pokazala tudi pogajanja v Brestu Litovskem. Hertling ni govoril jasno, hoče se pogajati od naroda do naroda, mi pa hočemo, da se trajen mir sklene med narodno, ker le tak mir utegne postati trajne vrednosti. Ameriška je pripravljena in hoče pod vsakim pogojem izvesti ta načela, ki so trdna volja ameriškega ljudstva. Ne pod jarmeljenje, ne nadvlada je želja Amerike, marveč svoboden sporazum, pravičen mir imamo v mislih, in od tega stališča ne odnehamo. Wilson precizira končno svoje stališče v naslednjih štirih točkah: 1. Da je vsak del

končnoveljavne pogodbe zgrajen na pravičnosti v določenem primeru in taki poravnavi, od katere se pričakuje najprej da privede do trajnega miru. 2. Da ne poriva kaka državna nadoblast narode in pokrajine s kako drugo državno nadoblastjo tako semintje, kakor da gre le za predmete ali kamenje pri igri, čeprav je treba v veliki igri ravnovesja moči, ki je za vse čase diskreditirana, izvršiti. 3. Vsako rešitev vprašanja ozemelj, načetega vsled te vojne, v interesu in v prid prizadetega prebivalstva, a ne le kot del enostavne poravnave ali kompromisa zahtev tekmujočih mest. 4. Da dobe vse jasno očitane nacionalne zahteve najbolj obširno zadovoljitev, ne da se sprejmejo novi ali ovekovečeni stari elementi sporov in nasprotstev, ki bi kmalu zopet motili mir v Evropi in s tem vsega sveta.

Neodvisni socialist Dittmann je bil obsojen na pet let zapora, ker je hotel govoriti v nekem berlinskem parku ob veliki stavki v Nemčiji.

„Lokal-Anzeiger“ pravi, da zahteva čut časti, da se nemška vlada ne pogaja s stavkajočimi delavci. Tako stališče zavzema nemško meščansko časopisje napram stranki, ki ima pri volitvah nad tri milijone glasov. V enakem zmislu je pisala tudi „Deutsche Zeitung“. Ta samozavest in ta čut časti povesta dovelj, kakšne šanse ima demokracija v Nemčiji. Nemški proletariat čakajo še hudi boji za njega naravne pravice.

Razredna justica v Nemčiji besni dalje. 6. februarja bi se bila morala vršiti pred izrednim vojnim sodiščem v Berlinu razprava proti odgovornemu uredniku „Vorwärts“ Erihu Kuttnerju. Obtožen je bil poizkušene veleizdaje. Med tem je bil pa sporočil Vorwärtsov urednik sodrug Friderik Stampfer vojnemu sodišču, da je on edini povzročil inkriminirane članke 28. in 29. januarja v listu in da je zato kot edini storilec sodišču na razpolago. Obravnava je bila vsled tega preložena na poznejši termin.

Avstrija ima največjo draginjo! Ne moremo več reči, da je Avstrija vedno zadnja. Kar je najbolj bolelo že od nekdanj vsakega prišnega domoljuba — da Avstrija vedno prihaja počasi za drugimi državami, to sedaj ne velja več vsaj v enem oziru, namreč glede na draginjo... Kakor poroča „Frankfurter Zeitung“ so po neki verodostojni statistiki od leta 1914 narasle cene živilom povprečno v posamezni državi in deželah takole:

	v odstotkih
Dunaj (januar 1917)	1717
Berlin (november 1916)	1105
Anglija (30. jun. 1917)	104
Norvegija (marec 1917)	82
Švedija (marec 1917)	70
Švica (februar 1917)	58
Italija (februar 1917)	54
Kanada (maj 1917)	50
Zedinj. države Sev. Am. (april 1917)	41
Nova Zelandija (marec 1917)	26
Avstralija (marec 1917)	256

Tako je bilo pred enim letom, danes je pa še mnogo gorje razmerje, ker so pri nas poskočile cene deloma kar po tisoč odstotkov. Zadnji pa nismo; to nas veseli!

Procesije proti razpustu samostanov. Mnogo tisoč žensk je priredilo veliko procesijo kot protest proti razpustu samostana Aleksandra Nevskega. Na potu od Nevskega prospekta do kazanjske katedrale je imel petrograški škof zahvalno mašo pod milim nebom. Odbor za obrambo Petrograda je bil procesijo prepovedal ter zažugal, da so škof in ostali duhovni odgovorni za vzdrževanje javnega reda.

Ukrajinsko žito. Nek večšak v zadevah prehrane piše v »Wiener allgemeine Zeitung«: Motijo se oni, ki mislijo, da nam bodo ukrajinske žitne zaloge takoj na razpolago. Železnice in druga vozila zamorejo v sedanjih razmerah prepeljati razmeroma le majhno množino žita. Se le po Donavi bo mogoč transport večjih množin, to pa tedaj, če se sklene mir z Rumunijo in bo prost tudi dolnji tok Donave. Čeravno ne gojimo pretiranih nad, vendar smem reči, da je preskrba Avstrije z moko in žitom sedaj popolnoma zagotovljena.

Romunija, Srbija in Crna gora žele tudi skleniti mir? Poročila iz Londona potrjujejo, da je pritrdila ententa pod gotovimi predpogoji, da sklene Romunija s centralnimi državami mir. Romunski poslanik je bil namreč razlozil angleški vladi, da je postal položaj njegove dežele po sklepu miru z Ukrajino nevzdržen. Kakor se sliši, sta se obrnili tudi Srbija in Crna gora na entento s prošnjo, da bismeli pričeti mirovna pogajanja s centralnimi državami. Med Londonom in Parizom se vrše pogajanja, pod katerimi pogoji se lahko pritrdi mirovnemu sklepu obeh balkanskih držav s centralnimi državami.

Koliko prebivalcev šteje Bolgarija. Leta 1917. so našli v Bolgariji na površini 123.702 kvadratnih kilometrov 5.517.700 prebivalcev, leta 1886, pa na 96.345 kvadratnih kilometrov, 3.321.900 duš.

Sibirski duma. V Tomsku se je sestala sibirski duma, ki ima v rokah izvrševalno oblast cele Sibirije, dokler ne bo sklicar sibirski ustavodajni zbor. Duma ima 300 članov in sicer zastopnikov zemstev, mest, zadrug in sibirskih narodnosti, zastopnikov železniških in poštinih usl bencev in drugih javnih naprav.

Naklade pariških listov. so ogromne. Tako izhaja »Petit Parisien« v 2.500.000 izvodih, »Matin« v 1.870.000 izvodih. »Journal« ima dnevno 1.400.000, »Petit Journal« 1.050.000 naklade. Visoke naklade imajo nadalje »Echo de Paris« (800.000), »Intransigent« (350.000), »Eclair« (150 tisoč), »Humanité« (130 tisoč), »Homme Enchainé« (110 tisoč). Najresnejša francoska lista »Temps« in »Journal des Debats« imata razmeroma majhno naklado, ker sta zelo draga.

150.000 Amerikancev na evropskem bojišču. Iz vojnoporočevalskega stana se poroča da se Amerikanci udeležijo z znatnimi silami velike ofenzive na zapadu. Pretečeni teden so se izkrcali veliki transporti ameriških čet v francoskih pristaniščih. Transporti so prihajali s kapverdskih otokov, spremljala jih je močna križarska flotilija aliirancev in več ameriških vojnih ladij. Na ta način se je posrečilo odvrniti nevarnost podmorskih čolnov. Pripeljali so okoli 50.000 ameriških vojakov ter veliko množino vojnega materijala in težke artiljerije.

Pogosto ponavljanje prsnih bolečin je pri mnogih osebah posledica skoraj nepretrganega zaprtja prs pred svežim zrakom. Take bolečine nazivljajo po vsej pravici kot „bolezen obleke“. Ako bi bila prsa dostikrat brez obleke, toraj prosta, bil bi pretok krvi živahnejši, in bi se bolečine sploh ne pojavile. Brezdvomno so tudi prsne bolečine pri narodih, ki živijo brez posebne obleke, mnogo redkejše. Da se utrdijo prsa, priporoča se, vsak dan masirati zgornji del telesa s Fellerjevimi bolečine tolažečim zeliščnim esenc fluid in z z. z. »Elsa-fluid«. Ta oživi pretok krvi in utrdi proti učinkovanju nagle spremembe temperature. Taka umivanja z Elsa-fluidom izvanredno dobro učinkujejo pri osebah, katere pogostokrat bolijo prsa. 12 steklenic tega dobrega domačega sredstva pošilja franko na vse strani za 14 K 32 h lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzijin trg št. 334 (Hrvaško). Priporoča se, sonaročiti tudi Fellerjeve milo odvajajoče rabarbara kroglice z z. z. »Elsa kroglice« 6 škatljic za 7 K 33 h franko. Ti izborni domači zdravili sta bili odlikovani na mnogobrojnih razstavah in s tisočnimi priznanimi pismi počisani in sta zmiraj zanesljivi. Imeti bi ju morali zmiraj doma.

Temu prvemu transportu bodo baje v kratkem sledili nadaljnji transporti, tako da se utegne spomladanske ofenzive na francoskem udeležiti okoli 150.000 ameriških vojakov.

Udeležba Amerike na skupnih vojnih nalogah. Iz Amsterdama poročajo, da je ameriška vlada postavila glede najvišjega vojnega sveta v Versaillesu program, po katerem poda Amerika soglasno z ententnimi državami najvišjemu vojnemu svetu popolno pooblastilo za izvedbo vseh vojaške operacije na zapadni fronti zadevajajočih sklepov. Zastopniki ameriške vlade pojdejo blizu fronte, da dobe boljše sliko glede udeležbe Amerike na skupnih vojnih nalogah.

Izdajatelj Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik Viktor Zore.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Poziv.

Podpisani je prejel v mesecu septembru 1917 znesek 60 kron, ki ga je poslal neki Sfiligoj Fabian iz Brucka ob Muri, brez navedbe; za kaj je ta znesek namenjen. Ker se imenovani na pismen poziv ni oglasil, ga prosim, da mi takoj javi zakaj je bil ta znesek poslan. Če se po preteku dveh mesecev imenovani ne oglasi, oddam označeni znesek strankini blagajni. Znanec imenovanega pa prosim, da ga o tem pozivu obvesti. V potrdilo naj pošlje tudi dotični recept.

Zoré Viktor,

Ljubljana, Šelenburgova ul. 6./I.

Društveni funkcionarji člani kovinarji, pozor!

Da vsa nerazporazumljenja odstranimo, sporočam da je v soboto 7. tedenski t. l. zapadel.

Vsi člani, ki majo prispevek plačan samo do 49. tedna, se opozarjajo da ta teden zapadli prispevek vplačajo, ker drugače izgube članstvo.

Podpora se upravičenim članom le tedaj izplača, če je vsaj 1. prispevek t. l. že poravnani. Od izplačljive podpore pa se vsi zaostali prispevki odtegnejo. —

Podružnica kovinarjev.
na Jesenicah.

Ne pozabite na svojo prvo dolžnost:

Pridobivajte neutrudno med svojimi tovariši še neorganizirane za organizacijo in plačujte redno društvene prispevke

S tem skrbite najboljše zase in za svoje, ker le s krepko organizacijo boste preprečili, da se Vaše razmere ne poslabšajo, marveč izboljšajo!

Proletarci, združite se!

Vsaka žena

naj bere moje velezanimivo navodilo o

moderni negi prs.

Preizkušeni svet, če uvenejo ali niso dovolj polne!

Pišite zaupljivo na naslov:

Ida Krause, Pressburg

(Ogrsko), Schanzstrasse 2. Abt. 97

Ne stane nič!

500 KRON

vam plačam, če ne odpravi mo uničevalec korenin „Ria-Balsam“ vaša kurja očesa, bradavice in oroženelo kožo v treh dneh brez bolečin. Cena lončku s poroštvenim listom K 2.75, trije lončki K 5.50, 6 lončkov K 8.50. Stotine za hvalnih in priznanih pisem. Kemi, Košice (Kaschau, Kassa) 1. pošt. predal 12/639, Ogr.

Člani delavskih organizacij, ne pozablajte plačevati članarino vedno o pravem času!

Okrajna bolniška blagajna

v Ljublan

Pisarna: Turjaški trg št. 4, prvo nadstropje
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/211—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Ivan Zajec splošno zdravljenje	1/210—1/211	2—3	Turjaški trg št. 4. Frančiškanska 2.
Dr. Franc Minár kirurg in spl. zdr.	1/21.—1/23		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Alojz Kraigher splošno zdravljenje	1—3		Poljanska cesta 18.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznico. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščenina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Učiteljska tiskarna

ANA, Frančiškanska ulica št. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za

Letne zaključke

.. shode in veselice. ..
Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd. ..

Stereotiplja. Litografija.

Ivan Jax in sin,

Ljubljana Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

in stroje za pletenje

(Strickmaschinen)

za rodbino in obrt

Pisalni stroji Adler.

Vozna kolesa.

Ceniki se dobe za

stonj in franko.

50 % prihranka na premogu

za gospodinjstvo in industrijo z dolgotrajno žrjavico in vročino ob porabljanju nove premogovne snovi

„Igniaris“

v vsaki peči, štedilniku in pod kotlom. — Cena kartonu „Igniaris“ K 8.— proti vposlatvi zneska ali po povzetju zneska franko. Ima ga za več mesecev in razpošilja edino F. Bauer, Postfach, Kapfenberg, Štajersko. Prospekti zastonj. — Iščejo se zastopniki za okraje.